



Hoiame traditsioone,
mine marti ja katri jooksma!

Ettevalmistav info leitav www.hakkamesantima.ee

VIII aastakäik RAKVERE VALLA AJALEHT November 2025 • Nr 11 (95)

Õpetajad õpetajast

MONICA JAANIMETS
Haridus- ja noorsootöö nõunik

Õpetaja on alati positiivne eeskuju. Nii on see olnud enne, nii on see ka praegu. Traditsiooniliselt tähistati Sõmeru keskusehoones õpetajate päeva, seekord siis 2. oktoobril ja salongiõhtu stiilis.

Kavas oli meeolukas kontsert ja anti kätte aasta tegija tiitlid.

Meenutuseks, et aasta tegija tiitli võib saada õpetaja koolis või lasteaias, õpetaja abi, juhiabi või juht, noortega tegeleja, ringijuht, hea koostööpartner – kõik, kes annavad oma panuse, õpetavad, kasvatavad. Ja rõõm on tõdeda, et meie koolides, lasteaiades ja noortekeskustes on palju oma tööd hingega tegevaid inimesi.

Oma kõnes tänas vallavanem Mairo Nõlvak kõiki õpetajaid, tuues esile selle, et kevadel oli erilisel meeldiv saada lähimast riigigümnaasiumist tagasisidet, et meie valla põhikoolide lõpetajad paistsid vastuvõtukatsetel silma hea analüüsioskuse ja suhtlemisega. Vallavanem märkis ka seda, et õpetajate hoidmiseks tuleb neid motiveerida ja meeles pidada mitte ainult õpetajate päeval vaid ka muul ajal.

Rakvere valla haridusvaldkonna aasta tegijad 2025

Rakvere valla lasteaid Pääsusilm – MARI LIIMA

Pika staažiga, innustuv, pühendunud ja hooliv õpetaja, kes kasvatab lastes teadmiste kõrval ka südamesoojust ja eluks vajalikke oskusi. Tema töö on järjekindel, loov, väärtuspõhine ja traditsioone austav. Ta kasutab oskuslikult mängulist ja uurimuslikku õpet, pro-

jektõpet, kogemusõpet ning on õppeprotsessis uuendusmeelne ja edukas digivahendite kasutaja. Tema rühmas väärtustatakse loovust, iseseisvust ja koostööd, kus iga laps saab kogeda eduelamust.

Eelmisel õppeaastal valmis projekti „Pokude numbrilood“ raames koostöös rühma meeskonnaga samanimeline laste oma raamat. Tema juhendamisel osalesid lapsed ka mitmetes kogukonda ühendavates ettevõtmistes. Projekti „Uhtnas on hea elada“ kaudu tutvusid lapsed kõikide Uhtna alevikus olevate uute ja huvitavate objektidega.

Sõmeru põhikooli Lasila õppekoht – TIINA RUMM

Väga pühendunud ja empaatiline õpetaja, kelle professionaalsus ei jäta teda hätta ka liittundides. Õpetajana ja klassijuhatajana on ta jaganud lastele teadmisi ja oskusi ning kujundanud nende väärtushinnanguid üle 30 aasta. Tõelise maa soolana on Tiina väga aktiivne kogukonna arengusse panustaja, kelle südameasjaks ei ole mitte ainult õpilaste õpiteme kujundamine, vaid ka ajaloolise mõisa tutvustamine ja läbi selle kogukonna elu toetamine. Ta on tasakaalukas ja pühendunud õpetaja, kes oskab kaasata meeskonda, olla innustajaks, eestvedajaks ja eeskujuks ning on õpilasele ja lapsevanemale kõrgelt hinnatud partneriks.

Sõmeru põhikool – LEA SALUMETS

On õpetaja suure algustähena. Ta on autoriteet, kelle sõnal on kaalu, kes julgustab ja oskab suunata õpilasi ennast teostama, olles seejuures kannatlik, sõbralik ja väga hea suhtleja. Ta oskab kohandada õpimeetodeid lähtudes õpilase vajadustest ning muuta õppimine



Selle aasta tegijad Rakvere vallas koos volikogu esimehe, vallavanemaga ja matemaatikaõpetajatega. Vasakult Peep Vassiljev, Lea Salumets, Maren Liivik, Tiina Rumm, Diana Pähkel, Kairi Lusti, Tiina Halling, Mari Liima, Evelin Teppo, Mairo Nõlvak.

FOTO: SIIRI SAARMETS

huvitavaks, kasutades selleks erinevaid lahendusi. Kolleegina on Lea rahulik, toetav ja usaldusväärne ning püüab alati aidata ja lahendusi leida. Õpetajana suudab ta kiiresti orienteeruda tänapäeva muutuvas ajas ning genereerida ideid koolielu sisukamaks muutmiseks. Tema igapäevane panus ja eestvedamine on aidanud koolil 15 aastat ellu viia ülevirumaalist luulevõistlust ja etlejate konkursi. Tema 40 aastat kestnud töö hariduspõllul on pannud lapsi armastama oma emakeelt ning mõistma selle völu ja valu nii, et õpilane mõistab, et on häbi eesti keelt viletsalt rääkida ja kehvalt kirjutada. Õpilased on teda korduvalt valinud oma lemmikõpetajaks jagades omapoolset tunnustust ja lugupidamist.

Uhtna põhikool – KAIRI LUSTI

Montesquieu on öelnud: „Selleks, et suuri tegusid teha, pole tarvis olla suurim geenius, pole tarvis olla inimestest kõrgemal,

on tarvis olla nendega koos!“.

Vaid aasta on möödunud, kuid võib kindlalt väita, et õppe- ja arendustöö juhtimine on kindlates kätes. Oma töös toetub ta mitmetele põhiväärtustele: koostöö, usaldus, pühendumus, asjatundlikkus ja õiglus, pakudes nii koolimeeskonnale turvatunnet ja stabiilsust. Vaid aastaga on ta endale selgeks teinud üsna laia valdkonna ning juhtinud ja korraldanud tööd konkreetselt ja süsteemselt. Seeläbi on temast saanud usaldusväärne koostööpartner, kes peab oluliseks objektiivsust ja asjakohast tagasisidet ning kes hoolib ja panustab oma aega ja energiat kooli hea käekäigu nimel. Ta on tasakaalukas ja arukas probleemide lahendaja, aus ja avatud suhtleja, alati valmis jagama oma teadmisi ning vastutama oma sõnade ja tegude eest.

Näpi kool – TIINA LAPPARD

Kaasaegne, nõudlik ja empaatiline õpetaja, kes

on õpilaste ja kolleegide seas kõrgelt hinnatud. Tema tunnid on elamuslikud ja praktilised – katsed, vaatlused, õppekäigud ja mängud seovad teadmised igapäevaeluga. Ta on eeskujuks oma aususe, inimlikkuse ja pideva enesetäiendamise ning panustab aktiivselt kooli arendustegevustesse ja olles möödunud õppeaastal pedagoogide õpiringi eestvedaja. Õpilaste ja kolleegide hinnangul on ta üks kooli innustavamaid ja mõjukamaid õpetajaid.

Rakvere valla aasta tegija noorsootöö valdkonnas 2025 – DIANA PÄHKEL

Pikaaegne valla noorsootöötaja, kes teeb oma tööd suure südamega. Iseloomult rahulik ja tagasihoidlik, kuid selle taga peitub suur jõud, siirus ja pühendumus noortega töötamisel.

Tema tugevuseks on loominguilisus ja oskus seda noortele inspireerivalt edasi anda. Noortele ja kolleegidele on ta eeskujuks oma põhimõttega:

„Kui kuidagi ei saa, siis kuidagi ikka saab“. See hoiak peegeldab tema lahendusetele orienteeritust. Ta on andnud olulise panuse ka noorte töökasvatuse valdkonnas, olles töömaleva rühmajuht juba viis aastat.

Ta on valmis panustama väljaspool tavapärasest tööaegast, aidates korraldada ja läbi viia nii ööpäevaseid väljasõite kui ka noorte töömalevaid.

Kolleegid on tema kohta öelnud: usaldusväärne, meeskonnamängija, leidlik, hea kuulaja. On alati valmis kolleegi toetama ja appi tulema.

Õpetajate päev on tähtpäev, mis on kutsutud ellu õpetaja ameti väärtustamiseks ning elukutsega seotud probleemidele ja saavutustele tähelepanu pööramiseks. Sellel aastal oli fookuses reaalinete valdkond ning kiidusõnu jagati hea töö eest valla matemaatikaõpetajatele.

Meeleolukat muusikat tegid Päärü Oja, Ruber Veliz ja Indrek Kruusimaa! Õhtut juhtis Üllar Saaremäe.

KUTSE | 20. november kell 18:00
Sõmeru keskusehoone

TUUMAENERGIA ARENDAMISE INFOTUND

Toimumise aeg
20. november kell 18:00
Sõmeru keskusehoone
Kooli 2, Sõmeru

Kohtumisel anname ülevaate:

- Tuumajaamas tekkivate jäätmete käitlemisest ja lõppladustamisest
- Riigi eriplaneeringu protsessist ja selles osalemise võimalustest
- Võimaliku tuumajaama asukohavalikutest

Lisainfo
Fermi Energia esindaja
Lis Krigul, +372 56257897
lis.krigul@fermiee



UNESCO avas maailma esimese varastatud kultuuriväärtuste virtuaalmuuseumi

UNESCO kultuuripoliitika maailmakonverentsil Mondiacult 2025 esitleti maailma esimest varastatud kultuuriväärtuste virtuaalmuuseumi, mis valmis koostöös Interpoliga. 29. septembril avatud virtuaalmuuseumis on esindatud ka Eesti.

„UNESCO varastatud kultuuriväärtuste virtuaalmuuseum on kaasav ja hariv platvorm, mille eesmärk on tõsta eeskätt nooremate põlvkondade teadlikkust ja huvi pärandi hoidmise vastu. Koostöös Interpoliga loodud muuseum juhib tähelepanu ebaseadusliku kaubanduse ulatuslikkusele ning annab hääle kogukondadele, kust eksponeeritud kultuuriväärtused pärinevad. Virtuaalmuuseum pöörab tähelepanu ka digiteerimise olulisusele pärandi säilitamisel. Uuenduslikud tehnoloogiad nagu 3D-digiteerimine ja innovaatilised eksponeerimisviisid võimaldavad varastatud kultuuriväärtusi digitaalselt rekonstrueerida ning taas esitleda,“ selgitas muinsuskaitseameti kunstipärandi nõunik Signe Friedenthal.

Muinsuskaitseamet valis virtuaalmuuseumisse Eestit esindama Kaarma kiriku 16. sajandi puitskulptuurid, mis varastati 1999. aastal. Tegu on unikaalsete hilis-keskaegsete viimse kohtupäeva teemaliste polükroomsete puitfiguuridega, mis olid paigutatud Kaarma kiriku altariiki kroonitud pealise niššidesse. Juhtum on väga hästi dokumenteeritud. Virtuaalmuuseumi eksponaate tutvustatakse fotode, teksti, videomaterjali ja 3D kujutiste abil, ning jagatakse lugusid kogukondadelt, kelle pärandiga on tegemist.

Avamishetkel oli muuseumis 250 varastatud kultuuriväärtust 45 riigist. Eksponaatide ja riikide loetelu esialgu kindlasti täieneb, aga kaugem eesmärk on hoopis riulite tühjenemine. Ikka sel moel, et röövitud vara omanikeni tagasi jõuaks. Sellele aitab kaasa 1970. aastal vastu võetud kultuuriväärtuste ebaseadusliku sisse- ja väljaveo takistamist reguleeriv UNESCO konventsioon. Eesti valiti aastateks 2025–2029 selle konventsiooni komiteesse.

Muuseumi eesmärk:

- Aidata mõista kultuuriväärtuste ebaseadusliku kaubanduse üüratut mahtu ja mõju.
- Julgustada riike kultuuriväärtusi paremini kaitsma ja haldama.
- Toetada esemete päritolu uurimist kunstiturul.
- Edendada rahvusvahelist koostööd varastatud esemete tagastamisel.

Muuseumi autor on arhitekt Francis Kéré.

Äsja ukсед avanud muuseumisse pääseb
<https://museum.unesco.org/>

Tuumajaama asukohavalik Virumaal: kuidas kaasa rääkida ja millal otsustatakse?

DIANA REVJAKO
Fermi Energia
keskkonnajuht

Fermi Energia taotluse alusel tänavu maikuus Vabariigi Valitsuse algatatud tuumajaama riigi eriplaneering on jõudnud esimesse, väga olulisse etappi, kus hakatakse hindama võimalikke asukohti ning kogutakse kehtestatud planeeringualal kohalike elanike seisukohti ja ettepanekuid. Lisaks riigi elektrienergia varustatavuse tagamisele on oluline ka see, et nii planeerimises kui hilisemas ehituse ja käitamise faasis saaks võimalikult varakult arvestada kohalike elanike ja kogukondade soovidega. Kuhu täpselt jaam tuleb, saabki selguda alles planeerimisprotsessis.

Fermi Energia tehtud eeluuringu ja riikliku ruumianalüüsi põhjal leiduvad sobivaimad alad tuumajaama rajamiseks lühidalt kirjeldades kahes piirkonnas: Lääne-Virumaal Viru-Nigula vallas Kunda lähedal ja Ida-Virumaal Lügenuse vallas Aa küla piirkonnas Aidust põhja suunas.

Need alad on piisavalt suured, et kaaluda jaama asukohaks vähemalt kuut erinevat piirkonda – kummaski vallas kolme. Et neist kuuhest leida sobivaim, ning välistada ülejäänud, tulebki läbi teha eriplaneeringu esimene etapp ehk asukohakandidaatide võrdlus ja hindamine.

Planeerimisprotsess ja kaasamise etapid

Riigi eriplaneeringu protsess koosneb kahest etapist.

Esimene etapp (2025–2027)

Hõlmab asukohtade esmast hindamist ja eelvalikut. Selles faasis viiakse läbi keskkonnauuringud, infrastruktuuri analüüsid ning korraldatakse avalike infotunde ja kohtumisi, et koguda kohalikest inimestest ettepanekuid ja arvamusi.

Lisaks uuritakse selles faasis ka jaama toimimiseks vajaliku taristu võimalikku asukohta – kuhu rajada elektriliinid, teed, jahutusvee taristu.

Planeeringu eripära seisnebki selles, et see ei käsitle üksnes jaama hoo-



Planeeringuala ja tuumajaama rajamiseks sobiv ala.

net, vaid kogu vajalikkustaristut. Seetõttu on oluline, et kohalike inimesed mõtleksid laiemalt: milliseid piirkondi tuleks hoida vabana, millised trassid häiriks vähem igapäevaelu ning millised lahendused võiksid pakkuda kogukonnale hoopis lisaväärtust, näiteks paremaid teid või uusi ühendusi vee-, kanalisatsiooni-, kütte- ja kiire interneti võrkudega.

Järgmises etapis (2027–2029)

Toimub sõelale jäänud asukohtade detailsem uurimine ning lõplik asukoha kinnitamine. Siis tehakse juba konkreetse koha põhised geoloogilised puurimistööd, keskkonnamõju strateegilised ja detailsemad hindamised ning seatakse paika täpne planeering. Alles pärast selle etapi lõppu on võimalik esitada ehitusloa taotlus. Ehitustööde algus on kavandatud 2031. aastasse ning esimene elektritootmine võiks alata 2035. aastal.

Kohalike elanike ootusi saab arvestada varakult

Virumaa elanikud on kutsutud aktiivselt kaasa rääkima kogu planeerimisprotsessi vältel. Oma arvamusi, seisukohti ja ettepanekuid saab avaldada nii avalikes infotundides, mis toimuvad regulaarselt erinevates paikades üle Virumaa, kui ka kirjalikult ja telefoni teel otse projekti eest vastutavatele inimestele.

Seni on Fermi Energia omal initsiatiivil korraldanud enam kui 60 infotundi, millest on osa võtnud üle 600 kohaliku elaniku. Jätkame infotundide korraldamist ja julgustame kõiki kohalike elanikke osalema ning oma arvamust avaldama võimalikult varajases etapis – mida va-

rem oma seisukohti esitatakse, seda paremini saab neid planeeringu käigus arvesse võtta. Hilisemates etappides on muutuste tegemine keerulisem ja kulukam.

Lõplik otsus tuumajaama asukoha kohta sünnib põhjalike uuringute ning avalikkuse ja kohalike kogukondade ettepanekute alusel. Eesmärk on leida lahendus, mis vastab nii riiklikele energiavarustuse ja kliimaeesmärkidele kui ka kohalike kogukondade ootustele. Vabariigi Valitsus kehtestab lõpliku asukohavaliku pärast planeerimisprotsessi lõppemist ja detailsete uuringute tulemuste esitamist.

See tähendab, et keegi ei tee otsust „vaiksel kuskil kabinetis“ – protsess on avalik, kaasav ja dokumenteeritud. Kõik sammud on jälgitavad nii Fermi Energia kui majan-

dus- ja kommunikatsiooniministeeriumi kodulehtedel.

Soovitame kõigil huvilistel tutvuda lehtedega fermi.ee/REP ja <https://riigiplaneering.ee/riigieriplaneeringud/tuumaelektrijaam>, kus on põhjalik ülevaade senisest ja tulevast tööplaanist.

Tuumajaama rajamine on pikaajaline ja keeruline protsess, mille õnnestumiseks on ülioluline kohaliku kogukonna kaasamine ja toetus. Seetõttu kutsume kõiki Virumaa elanikke aktiivselt kaasa rääkima ning hoidma end kursis planeerimisprotsessi arengutega, kasutades infotunde, kodulehti ja kontakteerudes planeeringu juhtivate inimestega. Teie arvamus on oluline ja aitab tagada, et rajatav jaam vastab nii riigi kui kohalike elanike huvidele.

Tuumajaama infotundi külastas Sirje Rebane

14. oktoobri Tuumajaama infotunnis andis Fermi Energia AS esindaja keskkonnajuht **Diana Revjako** (fotol) ülevaate Tuumajaama kasutuselevõtu planeerimise hetkeseisust Eestis ning vastasid kohalikele küsimustele.

Selgus, et

- Tuumajaama eelistatud asukohad asuvad Viru-Nigula vallas Kunda lähedal ja Lügenuse vallas Aa küla ümbruses.

- Asukoha lõplikuks määramiseks on vaja teha riigi eriplaneering, mis sisaldab põhjalikke uuringuid ja sobivushinnanguid tehniliste, keskkonna- ja sotsiaalmajanduslike kriteeriumite alusel, tehnilisi lahendusi ja seadusandlike aktide vastuvõtmist.

- Tehnilistest lahendustest on päevakorral BWRX-300 tuumajaam.

- Ehitustööde algus on kavandatud 2031. aastasse ning esimene elektritootmine võiks alata 2035. aastal.

Enim tekitas küsimusi kasutatud tuumakütuse ja muu madala ja keskmise radioaktiivsusega jäätmete ladustamine.



Rakvere Valla Sõnumid

RAKVERE VALLAVALITSUS
Kooli 2, SÕMERU Lääne-Virumaa
Tel 5300 7650
vallavalitsus@rakverevald.ee
Toimetaja: Annika Aasa
tel 5665 8704

Kaaskirjutaja: Sirje Rebane
tel 517 5262
Materjale saab saata iga kuu
20. kuupäevaks
rakverevald@rakverevald.ee
leht internetis:
www.rakverevald.ee

Kõik ajalehes Rakvere Valla Sõnumid avaldatud artiklid, fotod jm materjal, on autoriõiguste seadusega kaitstud. Nende avaldamine ilma toimetuse nõusolekuta on keelatud. Artikleid tsiteerides või refereerides tuleb alati säilitada viide algallikale ja autorile.

Üheskoos tegutsedes sünnivad suured teod

MOONIKA MÄND
MTÜ Vahva Vaeküla
juhatuse liige

Olgu sul sõpru vähe või palju – kõik nad on sulle kallid. Just sellise sõbraliiku ja ütehoidva tundega möödus meie Mittetulundusühing Vahva Vaeküla sünnipäev, mida tähistasime koos toetajate ja tegijatega. Tore on tunda end ühtse ja hooliva pere liikmena!

MTÜ liikmed tänavad südamest kõiki, kes on meie tegemistele öla alla pannud. Teie panus on teinud võimalikuks nii noorte, laste kui kogukonna ürituste toimumise ning loonud palju rõõmu ja väärtust.

Eriiline tänu kuulub meie koostööpartneritele – teie usaldus, professionaalsus ja siiras toetus on olnud



Vahva Vaeküla naiskond õnnitlusi vastu võtmas.

FOTO: RENATA HEINASTE

otsustava tähtsusega. Koos tegutsedes oleme näidanud, et ühised eesmärgid ja vastutus toovad parimaid tulemusi. Aitäh teile! Ootame põnevusega järgmisi samme meie koostöös!

Sünnipäevapeo raames toimus ka „Küpsetiste-

päev“, kus kõik küpsetamise austajad said oma oskusi näidata ja maitseid jagada. Toimus põnev degusteerimine, kus parimad küpsetajad pälvisid tunnustust ja tänusõnu. Üritus oli täis rõõmu, naeru ja sooje kohtumisi.

MTÜ juubeli sündmust ja „Küpsetistepeeva“ toetas Rakvere vallavalitsus, kelle abi ja tugi tegi selle päeva tõeliselt eriliseks.

Aitäh kõigile, kes meiega koos tähistasid – teie panus annab jõudu ja inspiratsiooni edasi tegutseda!

Kaasav tervislik eluviis koolides - Eriolümpia Eesti Ühenduse ja Erasmus plus projekt

ANDRES LILLEMÄGI
Näpi kooli õpetaja

Projekt on saanud alguse Euroopa Liidu poolt rahastatud projekti „Healthy Lifestyle 4All“ algatusel. Projektil on 5 projektipartnerit (Special Olympics Greece, Special Olympics Estonia, Special Olympics Berlin, Special Olympics Poland ja National and Kapodistrian University of Athens) ja 4 EU riiki (Kreeka, Eesti, Saksamaa ja Poola). Kaasav, s.t. et projekti on kaasatud partnerid + Eriolümpia sportlased. Projektil on kaks piirkonda - põhi ja lõuna ning 2 projektijuhti.

Projekti pikkus on 3 aastat (2022–2025).

Projekti eesmärk on edendada tervislikke eluviise ja suurendada tervisealaseid teadmisi eelkõige laste seas, keskendudes koolikeskkonnale, et nad saaksid tervisliku eluviisi harjumused kogu eluks. Projekti raames arendatakse luuakse ja rakendatakse juhised ja kaasavad õppematerjalid õpetajatele, mida saab integreerida erinevates õppetundides, samuti materjalid intellektipuudega ja partnerõpilastele, noortejuhtidele ja teistele osalejatele, kelle eesmärk on edendada tervislikku elustiili, tervislikku toitumist ja tervise parandamist läbi kehalise aktiiv-



Näpi kool osalejad koos Indrek Seiga.

FOTO: MARIT STEPANOVA

suse. Suvisel perioodil on projekti kaasatud koolidele planeeritud liikumislauad, samuti toimub aastas korra perefoorum. Projekti jooksul pakume kaasatud asutustele ka mõne vahva organiseeritud liikumisürituse, samuti on võimalik projekti toel soetada vajalikke liikumisvahendeid. Projekti toel tegutsevad üle Eesti erinevad ühendavad treeninggrupid, kus treenivad koos intellektipuudega ja intellektipuudeta õpilased.

Näpi kooli õpilased osalesid projektis koos partneritega Kunda ühisgümnaasiumist. Koos Kunda õpilastega treeniti 1 kord nädalas Näpi kooli võimalas. Ühistreeningu peamiseks alaks oli korvpall, 3x3 korvpall, kuid mängiti ka saalihokit ja saali jalgpalli.

Kord kuus kohtuti Kunda spordihoones, kus mängiti korvpalli, ujuti ja lõõgastuti saunas.

17.–18.oktoober toimus suur projekti lõpupidu Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskuses, kus kohtuti erinevate poliitikute ja kultuuriinimestega. Eriti südamelähedane oli töötuba, mille viis läbi endine ujuja Indrek Sei. Treenerid ja õpilased said uusi teadmisi nii teoorias kui praktikas. Hilisemal järelvestlusel oli rõõm kuulda, et õpilased lubavad edasi treenida ja pidada meeles seda, mida treener Sei südamele pani. Indrek Sei ütles, et ujumisel on tähtis tehnika, plastilisus ja koordineeritus. Loomulikult veel mitmed asjad, üks neist kummitab meid pidevalt, me ei oska

peaga midagi peale hakata ja see pendeldab meil vee peal niisama ning takistab edasi liikumist vees. „Nii et nägu vette, teeme end voolujoonelisemaks ja liikumine vees muutub veel kiiremaks“, oli Indrek Sei viimane tarkusetera. Meeldiv äratundmisrõõm tuli siis, kui Indrek teatas, et ettevalmistumisel Sydney 2000 olümpiamängudeks, ujus ta kaks korda nädalas Vinni ujulas ja nii terve suvi.

Aitäh projekti eestvedajatele, õppisime ja saime tuttavaks paljude toredate inimestega. Projekti lõpuüritusel osalesid õpilased 8. ja 9. klassist, õpilasi juhendasid huvijuht Liis Tomasov ja kehalise kasvatususe õpetaja Andres Lillemägi.

"Elu mõte on elada. Vabana."
/Ruuben Lambur/


13. novembril kell 16.00
Sõmeru keskusehoone ees

Ruuben Lambur'ile
pühendatud
mälestuspingi avamine
kõik on oodatud!

10.–16.11.2025 tähistame
üle- eestilist Noorsootöö nädalat

Noorsootöö – seal, kus võimalused sünnivad.

SELLEL NÄDALAL ON PEREDEL JA KOGUKONNAL KOOS LASTEGA VÕIMALUS AVASTADA, MIS MEIE VALLA NOORTEKESKUSTES TOIMUB, OSALEDA PÕNEVATES TÖÖTUBADES, HUVIRINGIDES JA ÜHISTES TEGEVUSTES.



Täpsem tegevuste info on piirkonna noortekeskuse Facebooki lehel

noorsootöö
nädal 15

NÄPI KOOLI HEATEGEVUSLIK MARDI- JA KADRILAAT

14. NOVEMBRIL
KELL 10.00-12.00

NÄPI KOOLI SAALIS

Õpetajate ja õpilaste valmistatud küpsetised, käsitöötooted ja muu

Ootame kõiki ostelma!

Noorsootöö on teekond, mis kujundab nii noort kui ka noorsootöötajat

OXANA NIKITINA
noorsootööspetsialist

Üle-eestiliselt tähistame noorsootöönädalat 10.–16. novembril, et tuua esile lood ja inimesed, kes annavad iga päev oma panuse noorte arengusse. Noorsootöö on palju enamat kui tegevuste korraldamine või ajaveetmise võimaluse pakkumine. See on usalduse loomine, kuulamine, suunamine, julgustamine ja toetamine. See on südamest tehtud töö, mille tulemused ei avaldu kohe, vaid ilmne-

vad ajapikku, hetkedel, mil näeme, kuidas noor kasvab, muutub enesekindlamaks, avatumaks ja julgemaks.

Rakvere valla noortekeskused on paigad, kus noored saavad olla nemad ise. Siin õpitakse läbi kogemuste – olgu selleks meisterdamine, kokkamine, mängud, huviringid, malevad, väljasõidud, matkad või vestlused. Noorsootöö kaudu omandatakse eluks vajalikke oskusi, nagu suhtlemine, koostöö, vastutuse võtmine, eneseväljendus ja oskus toimetulla nii õnnestumiste kui

ka ebaõnnestumistega. See on vaid väike osa sellest, mida noorsootöö noortele pakub. Iga noorsootöötaja tööpäev on omanäoline, sest iga noor on erinev – just see mitmekesisus teebki selle töö eriliseks.

Rakvere valla noorsootöötajad on inimesed, kes loovad noortele turvalise keskkonna, kus on ruumi kasvamiseks, katsetamiseks ja unistamiseks. Nad ei ole lihtsalt juhendajad, vaid ka kuulajad, toetajad ja sageli need, kes märkavad esimesena, kui noorel on raske. Nende igapäevane töö on täis väikesi ja

suuri võite, rõõmu ja väljakutseid – hetki, mis loovad tähendust ja kujundavad noorte tulevikku.

Täna südamest kõiki Rakvere valla noorsootöötajaid ja ringijuhendajaid selle hindamatu töö eest, mida te iga päev noorte heaks teete. Teie pühendumus, hoolivus ja oskus olla noorte kõrval nii rõõmudes kui raskustes on midagi, mida ei saa mõõta numbrites, kuid mille mõju ulatub kaugele. Mul on siiralt hea meel, et just teie olete minu meeskonnainimesed, kelle peale saab loota ja kelle töö loob kesk-

konna, kus noored saavad kasvada, katsetada ja leida iseennast.

Julgustan teid hoidma oma sisemist jõudu, usaldama oma kogemusi ja märkama ka väikeseid edusamme, sest just teie kohalolu loob turvatunde, millest sünnivad lood, mis kujundavad noorte tulevikku. Olge avatud muutustele ja uutele ideedele, sest uuenemismeelsus hoiab noorsootöö elujõulise. Teie julgus katsetada, kohaneda ja kasvada koos noortega on see, mis viib meid edasi. Usun, et teie töö mõju, mida noored

endas kannavad, kestab veel kaua.

Noorsootöönädala raames jagavad meie noorsootöötajad oma lugusid. Need on lood inimestelt, kes teevad oma tööd kire ja hoolivusega. Nad räägivad sellest, miks nad on noorsootöös, mis neid rõõmutab ja mis paneb mõtlema. Iga lugu on killuke suurest tervikust, mis näitab, kui väärtuslik on noorsootöötaja Rakvere vallas ja kui suur on mõju, mida üks toetav täiskasvanu võib noore elus avaldada.

DIANA PÄHKEL, Uhtna noortekeskuse noorsootöötaja



Noorsootöösse sattusin täiesti juhuslikult umbes kümme aastat tagasi, kui endine noorsootöötaja jäi beebipuhkusele ja oli vaja kiiresti asendaja leida. Mäletan nii hästi, töövastlus toimus kolmapäeval, mõtlemisaega anti esmaspäevani. Otsustasin, et tahan proovida, tahan anda oma panuse noorte arengusse. Algus oli keeruline. Tuli aru saada, kuidas noorteni jõuda ja mida üldse tegema peaks, kuid tänaseks võin öelda, et see oli üks hea otsus minu elus.

Praegu käivad noortekeskuses pigem nooremad noored. Vanemad noored ütlevad, et neil on palju kooli- ja trennikohustusi ning nad lihtsalt ei jõua alati noortekeskuse. Vahel kirjutan neile ja küsin: „Kuidas sul läheb?“ Ikka selleks, et noor tunneks endiselt, kui oluline ta on. Samas on tore, kui nad leiavad vahel siiski tee tagasi – astuvad uksest sisse, et uurida, kuidas noortekas on muutunud ja jagavad oma elu- ja tööuudiseid. See näitab, et side, mis on kunagi tekkinud, ei kao.

Tegevused mida me koostöös noortega teeme ei ole pelgalt ajaviide, need on noore arengu toetamise viisid. Näiteks lauamänge mängides arenevad noorte suhtlemisoskused, oskus reegleid järgida, erinevates olukordades käituda, kaotustega leppida ja lahendusi leida. Ka noortekas kokkamine pole lihtsalt söögi tegemine, see on võimalus õppida iseseisvust ja vastutust, proovida uusi maitseid ning köögis hakkama saada. Koos süües ja kokates õpitakse üksteist toetama, jagama ülesandeid ja tegema koostööd. Noortega koos laagrites ja väljasõitudel olles olen märganud, kui palju nad avanevad, kui saavad olla eemal igapäevasest rutiinist ja pingetest. Tulevad esile nende tõelised tugevused – julgus suhelda, initsiatiiv ja oskus teistega arvestada. Sageli osalevad nendes tegevustes just need noored, kes igapäevaselt noortekeskusesse ei jõua ja seda pean oma väikeseks tööviidiks.

Töö noortega on mulle õpetanud kannatlikkust, empaatiat ja oskust näha olukordi mitmest vaatenurgast. Iga noor on ainulaadne, oma loo ja vajadustega ning nendeni jõudmiseks tuleb leida just neile sobiv tee. Olen veendunud, et halbu noori ei ole olemas, on vaid noored, kelle sees on rohkem segadust ja pinget, kui nad ise suudavad kanda. Sageli vajavad nad kedagi, kes kuulab, mõistab või on lihtsalt olemas. Teen seda tööd edasi, sest usun, et üks toetav inimene võib muuta noore elu.

LILIAN LOIT, Lepna noorsootöötaja



arutleda ja peegeldada tagasi. Samavõrd oluline on innustada, julgustada ja anda ruumi eksimiseks.

Koos noortega töötades pean olema alati avatud uuendustele ja valmis katsetama uusi lähenemisi. Toetan nende loovust ja aitan esile tuua andeid, mis vajavad vaid märkamist ja julgustust. Püüan esile tuua tema parimad küljed. Usun, et igaüks neist on ainulaadne isiksus, oma tugevuste ja väljakutsetega, eripärade ja potentsiaaliga, mis vajavad tähelepanu ja mõistmist. Ei ole olemas kahte täpselt ühesugust noort.

Oma töös pean oluliseks arvestada noorte vajaduste ja soovidega, kaasata neid tegevuste planeerimisse, elluviimisse ning julgustada neid ise algatusi tegema. Oluline on ka selgitustöö – kust tulevad ideed ja soovid, kuidas neid ellu viia, kas nende teostamiseks on võimalik rahastust saada ning mida peaks ise ette võtma, et mõtted reaalsuseks muutuksid.

Soovin esile tuua ühe hiljutise tööviidi koostöös noortega: kirjutasime koos mentoriga noorteprojekti, mille fookuses oli digi- ja tehnoloogiaoskuste arendamine. Projekt sai positiivse rahastuse, viidi edukalt ellu ning selle tulemusel saavad noored kasu ka järgnevatel aastatel.

Rõõmu tuleb osata märgata väikestes sammudes ning õpetada noori neid samme nägema, neist rõõmu tundma ja oma arengut väärtustama.

Iga päev noorsootöös toob kaasa uusi väljakutseid ja olukordi, mis panevad mõtlema, otsima lahendusi ja kohanema. Küsin endalt sageli: mida ma teen ja mida olen tegemata jätnud, kes ma olen selles rollis ja milliseid väärtusi kannan edasi? Kuidas ma oma tööd mõtestan, millest lähtun ja mida analüüsin? Õnneks on mul noored, kes oma kohaloluga aitavad mul jääda ausaks, toovad mind tagasi maa peale ja tuletavad meelde, miks see töö mulle oluline on. Just nende pärast olen pikki aastaid, endiselt noorsootöötaja – aitäh, noored, et olete olemas!

MERLI TAMMEMÄGI, Ubja noorsootöötaja



Kui ma 28 aastat tagasi alustasin oma teekonda lastekodus pereemana, ei teadnud ma veel, et sellest saab minu eluteel üks oluline teelõik. Tollest ajast alates on minu südames olnud lihtne, aga sügav soov – jõuda iga lapse südamesse ja aidata tal märgata oma tugevusi ning erilisust. Iga noor vajab kedagi, kes usub

temasse, eriti siis, kui ta ise veel ei suuda. Mäletan hästi, kuidas iga lapsega tuli leida oma tee – üks vajab rohkem kuulamist, teine lihtsalt kindlat kätt ja pilku, mis ütleb: „Ma näen sind“. Just sealt sai alguse minu arusaam, et kõige olulisem on jõuda lapse südamesse, sest ainult sealt saab kasvada midagi tõeliselt head.

Noorsootöö ei ole minu jaoks lihtsalt töö – see on eluviis, mis ühendab empaatiat, loovust ja kannatlikkust. Olen õnnelik hetkede eest, kui noor julgeb esimest korda oma mõtteid jagada või kui kohtad teda pärast pikka aega ja kelle kallistus ütleb lihtsalt: „Aitäh, et sa mind kuulasid“. Suured võidud on siis, kui näed, kuidas noor leiab oma tee – kooli, töö, hobi või kogukonna kaudu. Need hetked annavad jõudu edasi minna ka siis, kui teekond on keeruline. Need noorte saavutused on nagu väikesed tuled, mis süttivad ja näitavad, et me liigume õigel teel.

Täna väljakutsed on teistsugused kui 20 aastat tagasi. Tänapäeva noored elavad kiires, infot ja ootusi täis maailmas. Neil on sadu võimalusi, aga vahel tundub, et samapalju ka segadust. Nad vajavad turvalist ruumi, kus saab olla päriselt nemad ise – ilma hinnangute ja ootusteta. Siin ongi noorsootöö hindamatu väärtus: me loome võimalusi, mis aitavad neil avastada oma potentsiaali, katsetada, eksida ja kasvada. Noorsootöös ei otsita õigeid vastuseid, vaid antakse julgust otsida ise. Meie ülesanne noorsootöötajatena on pakkuda kohta, kus saab hingata, katsetada, olla päriselt tema ise. See tähendab vahel lihtsalt olemist – kuulamist, vaikuse jagamist, kannatlikku ootamist, kuni ollakse valmis astuma järgmise sammu. Ma usun, et iga noor kannab endas midagi erilist – talenti, unistust või lihtsalt headust, mida ta veel ise ei ole märganud. Minu töö rõõm on see, kui saan aidata selle sädemeni jõuda ja näha, kuidas see kasvab. Iga kord, kui ta avastab, et temas on jõudu ja väärtust, kasvab koos temaga ka minu usk sellesse töösse. Me kasvame ja toetame teineteist koos tänapäeva ühiskonnas. See on põhjus, miks ma teen seda tööd, mis annab võimaluse muuta maailma, mitte korraga ja suurelt, vaid samm-sammult, südame kaudu. Kui üks noor tunneb end märgatuna ja väärtuslikuna, siis on juba midagi väga olulist saavutatud. Ja just see teadmine hoiab mind noorsootöö rajal – samas rütmis, samas usus, et igaüks väärib võimalust särada. Sest kui kasvab noor, kasvab koos temaga ka kogukond, ühiskond ja tegelikult kogu maailm.

Rakvere valla raamatukogud muutuste tuules

SIIRI SAARMETS
kultuurinõunik

Rakvere vallavolikogu otsustas 24. septembril ühendada kõik valla raamatukogud alates 1. jaanuarist 2026 üheks asutuseks. Uue asutuse nimeks saab Rakvere valla raamatukogu, millel on keskraamatukogu Sõmerul ja haruraamatukogud Uhtnas ja Lepnal. Uhtna ja Lepna raamatukogu säilitavad oma praegused nimed. Reformi eesmärk on tagada raamatukoguvõrgu jätkusuutlikkus, ühtlustada teenused valla territooriumil ning kasutada ressursse otstarbekamalt. Samas säilitada täna toimivate raamatukogude omanäolisust.

Raamatukogude ühendamise üheks peamiseks põhjuseks on kavandatava Rahvaraamatukogu (RaRa) seaduse muudatus, milles nähakse ette rahvaraamatukogude

teenuse keskne juhtimine ning sellele vastavalt korrastatud struktuur (keskraamatukogu, haruraamatukogu, teeninduspunkt, rändraamatukogu). Olulise muudatusena nähakse ette riiklike haldusülesannete etapiviisiline volitamine RaRale. Seni maakonnaraamatukogude täidetavad ülesanded antakse järk-järgult üle RaRale, sealhulgas rahvaraamatukogude üleriigiliste teenuste loomine ja arendamine, rahvaraamatukogu sisulise töö aruannete kogumine ja analüüsimine, piirkondlik erialane nõustamine ja koolituste koordineerimine, programmides osalemise koordineerimine ning riikliku toetuse eest väljaannete keskne hankimine.

Maakonnaraamatukogud jätkavad kuni järgmise aasta lõpuni kogude komplekteerimise ja töötlemise ning andmebaaside pidamise ülesannete täitmist. Peale seda hak-

kavad KOVide keskraamatukogud ise komplekteerida oma teavikute fondi. Muudatuse eesmärk on suurendada raamatukoguteenuste kasutajakeskust ja kättesaadavust.

Rakvere valla arengukavas 2019-2035 punkti 3.4.3 kohaselt on raamatukogude puhul üheks kitsaskohaks nende kasutuse vähenemine. Eesmärgiks on seatud kasutamise kasvutamist 5% võrra, mille saavutamiseks näeme ühe tegevusena raamatukogude liitmist tervikuks ehk vallaraamatukoguks.

Reform ei vähenda raamatukoguteenuse kättesaadavust valla territooriumil. Kõik haruraamatukogud jätkavad tööd senistes asukohtades. Raamatukogud on kohaliku kogukonna kultuuri- ja hariduskeskused. Ühtne juhtimine võimaldab paremini planeerida ja korraldada sündmusi ning tagada valla eri piirkondade elanikele võrdväärsed võimalused. Üheks plussiks

on ühinenud asutuse suuremad ressursid osaleda riiklikes projektides (kiirendi projekt), taotleda toetusi ja viia ellu mahukaid arendusprojekte (nt digiteenuste arendamine, uued kogukonnaprogrammid). Ühtse asutuse kaudu saab tagada sarnased standardid kogu valla ulatuses: avamisaegade kooskõla, ühine laenusüsteem, mitmekesised programmid lastele ja täiskasvanutele. Suurem struktuur võimaldab tööjõudu paindlikumalt kasutada, katta puhkusi ja haiguslehti ning pakkuda töötajatele erialast arengut ja koolitusi. Samas soovime hoida ja säilitada meie kolme raamatukogu omanäolisust. Raamatukogude ühendamise üheks asutuseks on vajalik, et tagada jätkusuutlik, kaasaegne ja kvaliteetne teenus kõigile valla elanikele. Ühtne struktuur suurendab nii majanduslikku efektiivsust kui ka kultuurilist lisandväärtust.

MOONIKA LAUD ja LILIAN LINDMÄE, Sõmeru noorsootöötajad



FOTO: REINO KOHA

Oleme noorsootöötajatena selle 15 aasta jooksul näinud noorte muutumist ajas. Sellest tulenevalt on muutunud ka tänapäeva noore vajadused ning tuleb otsida uusi ning erinevaid väljundeid, et aidata neil leida enda jaoks sobilikum eneseteostuse viis, mis pakub huvi ning arendaks.

Noorte jaoks on noortekeskus oluline. Siin saadakse koolivälisel ajal kokku, et eakaaslastega mängida, huviringis osaleda, sportida ja lihtsalt aega veeta. Paljud noored kasutavad eneseteostusena huviringides osalemise võimalusi, mõned veedavad sotsiaalmeedias aega, mõned soovivad lihtsalt koolipäeva järgselt omaette olla. Noortekeskuses ei seata selles valikule piire. See on koht, mis loodud noorte jaoks, kus ta peab saama tunda ennast hästi, oodatuna, turvaliselt ja tegeleda meelepärase tegevusega. Meie majas käib väga palju algklasside lapsi, kes alles saavad aimu, mis see noortekeskus oma olemuselt on, kuidas oma aega siin veeta saab ja kohanevad selle keskkonnaga.

Samas esineb noorsootöötajal aeg-ajalt oma igapäevatoos väljakutseid. Tuntud tõde on, et noore kujunemine algab kodunt. Noorsootööd tehes on võimalik noore hoiakust näha, et mõnes peres on toetus nooruki jaoks suurem, mõnes olematu või ükskõikne. Meie kui noorsootöötajate südameasi on anda noorele teada, et ta on väärtuslik. Iga inimene omab mingit väärtust, millega ta saab anda oma panuse ühiskonna jaoks. Oluline on koos noorega ette võetavat tegevust mõtestada

ja lasta kaasa rääkida teda kõnetavatel teemadel ning tunnustada noort sõltumata sellest, kas ta saavutab edu või komistab. Turvalises ja toetavas keskkonnas muutub ka ebaõnnestumine väärtuslikuks kogemuseks – see õpetab analüüsima, julgustab, kasvatab vastupidavust ja annab motivatsiooni uuesti proovida. Just sellises keskkonnas õpib noor, et eksimine on osa arengust, mitte takistus. Ta saab kindlustunde, et teda ei hinnata ainult tulemuste järgi, vaid ka püüdluste ja kasvamise eest. See loob aluse enesekindlusele ja sisemisele julgusele katsetada ka tulevikus.

On olukordi, kus mõnel noorel on probleeme identiteedi leidmisega ning puudub oskus oma rahutust positiivsel moel välja elada, mis elimineeriks agressiivsuse ning provokatiivse käitumise. Mõnel juhul on tegemist grupikuulumise vajadusega või siis soov näha, mis juhtub, kui kokkulepetest ja piiridest üle minnakse. Siin on oskus olukorda hinnata, näha noore tegelikku põhjust selle käitumise taga, vestelda temaga ehk anda talle mingis rollis vastutav ülesanne, et ta kogeks positiivset eduelamust.

Meie noorsootöötajatena oleme vastutavad selle eest, et noortekeskuses valitseks noorte vahel sõbralik ja toetav õhkkond ning kuulame ära iga noore rõõmud ja mured. Igapäevaselt on majas ligi poolsada noort, kes ongi oma olemuselt ja vanuselt väga erinevad, kuid sellest hoolimata vajab igaüks tähelepanu. Ja seda ta peab saama, kasvõi: „Tere, kuidas sa täna ennast tundned? Kuidas päev läks?“, kujul.

Vaadates noorsootöö valdkonda ja noorsootöötajate igapäevatoos laiemas kontekstis, on selge, et nende roll noorte toetamisel ja arendamisel on äärmiselt oluline. Samas toob see töö kaasa mitmekesiseid väljakutseid, mis nõuavad suurt pühendumust, paindlikkust ja emotsionaalset vastupidavust. Üha enam on märgata, et noorsootöötajad võivad kiirelt väsida või läbi põleda, kui puudub teadlikkus ja oskus enda heaolu toetamiseks vajalikke samme astuda. Täiendavaks väljakutseks on ka palgatasemete erinevus haridustöötajatega, mis võib mõjutada noorsootöötaja töö väärtustamist ja motiveeritust.

AMETNIKU LUGEMISSOOVITUS



Raamatu aasta alguses said Rakvere valla ametnikud loosi teel ühe soovitatava raamatu, mis aasta jooksul läbi lugeda tuli. Täna teevad loetud raamatutest kokkuvõtteid lapse heaolu spetsialist Evely Kajala ja finantsjuht Annely Elhi-Tomingu.

Evely Kajala loosiraamat „HELGI SALLO. SULLE KÕIK NÜÜD ÜTLEN“.

Peaausalt tunnustama, et mul oli seda veidi keeruline lugeda. Arvan, et see lugu kõnetab eriti neid, kes tunnevad Helgi Sallo loomingut ja esinemisi Eesti NSV ajal või on ise selle ajastu teatriga rohkem seotud. Samuti ka hilisemate esinemistega. Iseenesest oli raamat huvitav ning soovitan seda eelkõige lugejatele, kes teavad Sallo tegemistest enam kui vaid tema roll sarjas „Õnne 13“.

Lisaks lugesin läbi ka Katrin Pautsi teose „Politseiniku tütar. Saaremaa põnevik“. Seda soovitan kindlasti kõigile krimiromaanide armastajatele. Julgen väita, et Eesti autori teos ei jää sugugi alla väliskirjanike loomingule! Veelgi kaasahaaravamaks teeb raamatu see, et tegevus toimub just meie oma kodumaal. Katrin Pauts kirjutab ladusalt, tempokalt ja keeleliselt väga heal tasemel. Sarja esimene raamat haaras mind kohe ning suutis hoida põnevust lõpuni. Kuigi tegu on krimilooga, leidub selles ka elulisi ja humoorikaid nüansse, mis muudavad lugemise eriti nauditavaks. Autor oskab pinget meisterlikult üles ehitada ja loo käigus tekib pidevalt uusi kahtlusi ning tuleb ette ootamatuid pöördeid.

Soovitan seda raamatut neile, kes hindavad hästi kirjutatud ja tempokat kodumaist krimikirjandust.

Annely Elhi-Tomingu loosiraamat Ingvar Villido „EMOTSIIONID: INIMKONNA SUURIM SÕLTUVUS“

Autor kirjutab, kuidas meie igapäevaelu ja heaolu on seotud emotsioonidega, mis juhivad meie mõtteid, tegusid ja suhteid. Emotsioonid on nagu nähtamatud niidid, mis juhivad meie elu – rõõm, viha, kurbus, hirm. Me ei vali teadlikult oma emotsioone, vaid laseme neil automaatselt tekkida, mis võivad põhjustada konflikte, stressi.

Villido räägib, kuidas inimesed on harjunud elama emotsioonide mõju all. Me tahame tunda end hästi, otsime seda tunnet asjadest, inimestest ja saavutustest. Aga see hea tunne kaob ja me hakkame uuesti seda taga ajama, justkui sõltuvus. Autor selgitab, et emotsioonid ei pea meid kontrollima.

Raamatu keskne sõnum on: me saame emotsioonidest vabaks, kui õpime neid teadlikult märkama ja vabastama. Selleks pakub autor praktilisi meetodeid, mis põhinevad teadlikkusel, meditatsioonil ja jooga sisemistel praktikatel. Autor õpetab emotsioone märkama, mõistma ja vabastama, mitte neid alla surudes, vaid teadlikult nendega töötades. Kokkuvõtteks lubab ta, et kui õpime emotsioonidest vabaks saama, siis muutume rahulikumaks, selgemaks ja õnnelikumaks ja saame ise olla oma elu loojad.

Soovitan seda raamatut lugeda, kui sind huvitab, kuidas olla rahulikum ja vähem mõjutatud emotsioonidest.





Teeme teie maja ilusaks!

SIRJE REBANE

kaaskirjutaja

Just nii kõlab 2009. aastal Lääne-Virumaa loodud ettevõtte FER Project OÜ tunnuslause. Ettevõtte kodulehelt saan täiendava teadmise, et FER Project on spetsialiseerunud liistude, piirete, postide ja muude ehisdetailide valmistamisele.

Et asjast täpsemalt aimu saada, kohtun firma omaniku, juhataise liikme ja tegevjuhi Ando Holmiga Ubjas, Mängu tee 8.

Ettevõtlus #virupäraselt artiklis on öeldud: „Ettevõtte sündis 2009. aastal, kui selle asutaja, Ando Holm märkas turul vajadust mittestandardsete liistude järele ning otsustas sellest võimalusest kinni haarata. Esimesed pingid soetati ja tootmine alustas vana Ubja kolhoosi katlamajas.“

Kõik see toimus küll juba 16 aastat agasi, aga kuidas te selle otsuseni jõudsite?

„Kui alustada algusest, siis olen õppinud tiseriks. Esimene töökoht oli Meelis Parijõe juures. Sealt edasi on kogu mu tööelu seotud puutööga ja mööbli valmistamisega.“

Mingi hetk saigi otsustatud, et teeks oma firma. Koht oli olemas - vana katlamaja hoone. Hakkasime seda vähehaaval uuendama, sooja andis esialgu bullerjan. Nii me toimetasime. Tootma ei saanud kohe hakata - esialgu oli vaja ruumid ja gabariidid paika panna. Vähehaaval sai ka maja suuremaks.“

Eelnevalt mainitud #virupärase artiklis on öeldud ka seda, et Ubja külas asuv FER Project OÜ on ettevõtte, mis on keskendunud väga erinevas kombinatsioonis profiili ja viimistlusega voodrilaudade, liistude ja piirete toomisele nii hoonesse sisse kui ka väljapoole. Vastavalt soovidele ja projektidele valmivad tööd ka rätseplahendustena.

Miks just selline tootevalik?

„Tegelikult on nii, et kõigil, kes tahavad ettevõtlusega alustada, tekib kõigepealt küsimus MIDA teha? Kõik asjad on justkui olemas ja siis tuleb leida lihtsalt oma nišš. Olles ise ehituse valdkonnas sees, tekkis nii mõnigi kord olukord, kus küsiti just nende toodete kohta: „Ega teie neid asju ei tee? Kas te teate kes teeb? Kust seda või



Ettevõtte toodete kasutamise näide Padisel.



teist asja võiks saada?“ Ära tüütas! Kui ise oled tiserina töötanud, siis tead, et see kõik on tehtav. See tähendab, et nõudlus oli ja kuna mulle tundus, et suudan senistest tegijatest paremini teha, oligi otsus küps.“

Ettevõtte juhid ja omanikud on Kaido Holm, Vallo Holm ja Ando Holm. Kas see tähendab, et tegu on pereettevõttega?

„Laias laastus jah. Kunagi, kui alustatud sai, oli koos kindlam tegutseda. Ikka on vaja ju strateegiad ja muu selline aeg-ajalt üle vaadata ja läbi arutada. Tegelikult on asjaga seotud kõik vennad, ehk siis 4 Holmi, aga aktiivselt tegev olen praegu ainult mina.“

Klientuur?

„Kliendid olen endale otsinud ise ja pakunud seda, mida neile võiks vaja minna ja ma tean, et turult seda lihtsalt ei saa. Näiteks Eesti Puitmajatootja on meie klient ka tänasel päeval ja me teame, et kui nende projekti juht komplekteerib ehituse tarbeks erinevaid tegevusi, siis liistud ja muu taoline võiks sobida meie profiiliga.“

Veel peab Ando klientuuri kujunemiseks oluliseks isiklikku kontakti, kuid oma osa on ka juhustel ja loomulikult usaldusel.

„Näiteks otsisin tükk aega kontakti ühe palkmajatootjaga. Kirjutasin, helistasin. Äkitselt - hopsti! - neil oligi

meid vaja. Saatsid mulle toote näidised. Tegime kokkuleppe, et teeme maja jagu vajalikke liiste valmis ja nad maksavad siis kui tooted on paigas ja sobivad. Sobisid ja „sobivad“ siinamaani. See tähendab, et me ei nõudnud ettemaksu ja asi põhineski lihtsalt usaldusel.“

Ja mis asi on rätseplahendus?

„See on see, et teeme midagi konkreetset ainult selle maja jaoks. Sama lugu nagu ülikonnaga - sa võid osta selle poest, aga isikupärase ja just oma soovi järgi ja hästiistuva toote saad ainult rätseplalt. Nii meiega. Meilt odavat asja ei saa, aga saad sellise nagu sa soovid - omanäolise ja isikupärase. Toodame ainult projektipõhiselt - me ei tooda midagi lattu.“

Konkurents?

On ikka. Mõnedel ehitusettevõtetel on oma tiserikojad, kus tehakse ise ka erilahendusi. Samuti pakuvad konkurentsi poes müüdavad standardtooted. Oluline on hinna ja kvaliteedi suhe. Suudame nädalas 1-2 maja jagu tellimusi täita.

Tänane päev?

„Töölisi minuga kokku 6 - rohkem lihtsalt ei mahuks. Klientuur ja tooteportfell on põhimõtteliselt paigas, aga eks seda saab veel ka kujundada. Iga tellimus on isikupärane ja selle ettevalmistamine võtab omajagu aega, et joonised ja materjal paika

panna. Seega olen nagu Hunt Kriimsilm - tehnoloog, tootmisjuht, müügijuht, ostujuht, ... Raamatupidamisega tegeleb eraldi inimene. Tootmine on siin - Mängu teel, materjali ladu teiselpool teed uues hoones. Tooraine valik sõltub sellest, mis toote jaoks vaja.“

Oma tööaja üritab Ando 8 ja 17-ne vahele ära mahutada, aga aeg-ajalt tuleb õhtutundidest lisa leida. Seda näiteks siis kui on vaja mõni projekt ette valmistada ja on vaja keskenduda.

Suhted Rakvere vallaga?

Suhteid vallaga hindab Ando toetavaks. Juba ainuüksi infratruktuuride tagamine soodustab ettevõtlust.

„Riik ega vald ei saa ettevõttele sobivaid kliente otsida, tootmist korraldada ega arveid maksta - ise peab hakkama saama. FER Project on oma tegevustega nii hakkama saanud, et valla sekkumist pole vaja olnud.“

Kuidas edasi? Plaanid - ootused - lootused?

„Eelmisel aastal lisasime tootevalikusse tahutud pindadega tooted. Ostsime selle tarvis Saksamaal disainitud ja Itaalias toodetud eritellimusel tehtud masina, kuid toote tutvustamine ja sisenemine turule on esialgu raskem kui arvata oli. Kes on seda toodet kasutanud, on rahule jäänud, aga masstootmises veel ei ole.“

Küll aga tutvustab uutset lahendust firma kodulehülk: „Kvaliteetsele puittootele rustikaalne ja tahutud viimistlus! Meie piirkonnas ainulaadne seade suudab muuta erinevas mõõdus ning otstarbega toodete pinna omanäoliseks ning jätta mulje, justkui oleks seda käsitsi ja kirvega tahatud. Ja seda tööstuslikus koguses.“

Selle nõudluse nimel praegu eeltöö käibki.

Robotitega Ando oma töötajaid asendada ei kavatse.



Tootmine ja tootmisjuht.



FER Projecti argipäev.



Tootmishoone Mängu tee 8

AI ja uue tehnoloogia arendamise vajaduses ta küll ei kahtle, aga kõige olulisemaks peab mees ikkagi suhtlust.

„Mul ei ole ühtegi klienti, kellega ma ei ole vähemasti telefonitsi suhelnud. Nägemine ei olegi nii oluline kui lihtsalt rääkimine. Kui mõni uus klient saadab kirja või tellimuse ja ei ole oma telefoninumbrit lisanud, kirjutan ja palun tal selle saata. Vestluse käigus tekib justkui teatud vastastikune usaldus ja õpid oma tulevast klienti tundma. Püsiklientidega on teine asi. Neid ma juba tunnen.“

Lõpetuseks teeme ringkäigu ka oma aega ootavasse tootmishoonesse.

„Eeldused uue mahu tekitamiseks on olemas, tootmishoone samuti. Loodame lähiajal ka töötajate arvu suurendada. Üritame ise Austria ja Hollandi turgu arendada. Näidised just läksid, ehk on huvilisi.“

Tõepoolest, uus hoone on pilkupüüdev. Pole kahtlustki, et Liistumeister FER Project ettevõtte on tegus ning nende toodang kvaliteetne ja

selle juhi Ando Holmi näol on tegemist inimesega, kes näeb suurt pilti, teab mida ta tahab ja kuidas selleni jõuda ning panustab ka pisiasjadesse. Olgu selleks kasvõi tootmishoonete välisfassaadi kaunistuse sini-must-valge värvilahenduse sinine toon, mis on 1:1 Riigi Teatajas kinnitatuga ja tehtud ekstra Soomest tellitud retsepti baasil trükivärvi järgi puidu jaoks sobivaks.

Mis puudutab uute töökohtade täitmist, siis siinkohal peab Ando puidutöö diplomist olulisemaks kohusetunnet, huvi, loovust ja tahet panustada ühisesse ettevõtmisesse. Kõik muu on juhendatav ja õpitav.

Muide, kui nüüd mõnel lehelugejal, kellel ehitustööd meeles mölguvad või parajasti päevakorral, tekkis huvi ja soov oma kodu isikupärase liistude, piirete, postide või muude ehisdetailidega kaunistamiseks muuta, võtke julgusti ühendust FER Projectiga: „Joonistame üheskoos plaanid paberile, lepime kokku detailid ja täidame tellimuse tähtjaks.“

SÕMERU Keskusehoones
SALONGIÕHTU
23. JAANUAR 2026 KELL 19.00

MAARJA-LIIS ILUS
akustiline kontsert

Mokteile, kokteile ja veini pakub baar 

Põhse 25,-
Kohade broneerimiseks helista tel: 5336 4604 Siiri või 5330 0288 Reelika.
Piletid tuleb võtta juba hiljemalt 16.01.2026
Piletid eelmüügis Sõmeru raamatukogus E-R 10-18.

**ARUKATE
AKADEEMIA**

SÕMERU Keskusehoones

ESF PROJEKT VANUSELE 55+
**HIINA MEDITSIINI
AVASTAMIST TÄIS
MAAILM**

KÜLAS RITA UUETALU

Busse väljub 11.40 - Näpi bussipeatusest,
11.55 Ubja bussipeatusest,
12.05 Männiku bussipeatusest,
12.08 Uhtna bussipeatusest,
12.14 Rahkla bussipeatusest
Bussile palume registreeruda e-mailil
reelika.kirsipuu@rakverevald.ee

**10. NOVEMBER 2025
KELL 13.00**

    #virupärane

**ARUKATE
AKADEEMIA**

SÕMERU Keskusehoones

ESF PROJEKT VANUSELE 55+
**"ELU ON PARIM
MEELELAHUTUS"**

**KÜLAS ANDRUS
VAARIK**

Busse väljub 11.40 - Näpi bussipeatusest,
11.55 Ubja bussipeatusest,
12.05 Männiku bussipeatusest,
12.08 Uhtna bussipeatusest,
12.14 Rahkla bussipeatusest
Bussile palume registreeruda e-mailil
reelika.kirsipuu@rakverevald.ee

**08. DETSEMBER 2025
KELL 13.00**

    #virupärane

Su rõõmus elujaatus väsis,
jäi meile armas mälestus ...

Mälestame



MAIT MÄETAGA 15.11.1970 – 04.10.2025 Kohala
GENNADI NIKOLAJEV 18.12.1952 – 10.10.2025 Päide
LIINA KUNTOR-KITS 27.11.1955 – 24.10.2025 Sõmeru

13. detsembril kell 19.00
Sõmeru keskusehoones

**Aastatõpu
Tantsuõhtu**

ANSAMBEL
SLEEPWALKERS
PARIM BÄND PEO PIDAMISEKS

Õhtut juhib EMM Tobre
Tantsustuudio Alhambra
Üllatused!

Pilet 20 €
kohapeal 25 €

Kohade broneerimiseks helista
tel. 53364604 Siiri või 53300288 Reelika
Piletid eelmüügis Sõmeru raamatukogus E-R 10.00-18.00



UBJA KÜLAKESKUSES
Poke bowl'i koolitus

21.11.2025 ALGUS 18.00

TULE JA AVASTA POKE-MAAILM!
POKED ON VÄRSKED, MAITSVAD JA TERVISLIKUD
KAUSID, MILLE IGA OSALEJA LOOB ISE JUST OMA
MAITSE JÄRGI.

KOOLITUSEL KÄSITLETAVAD TEEMAD:

- TOORAINETE TUNDMA ÕPPIMINE NING KÄSITLEMINE
- SUSHIRIISI KEETMINE JA MAITSESTAMINE
- KINOA KEETMINE
- KÖÖGIVILJADE ETTEVALMISTAMINE
- KASTMETE VALMISTAMINE

KOOLITUST VIIB LÄBI
TRIIN REBASEMÄNNIKU
CATERINGIST

OSALUSTASU ON 50€

ANNA OMA
OSALEMISEOVIKUST TEADA
HILJEMALT 18.11.2025
LEANALE 5349 7272 VÕI
UBJA KÜLASELTS LINDA
FACEBOOKI.



Käsitöö näitus - müük

1. - 5. DETS. LEPNA RAAMATUKOGUS
1. - 12. DETS. UHTNA RAAMATUKOGUS

Näitusetöid kogume 20.-27. november
Täpsem info osalejatele raamatukogude FB lehel
ja ajalehes Rakvere Valla Sõnumid nr. 10



@uhtnaraamatukogu
@lepnaaraamatukogu

*On saanud aastaring uus,
Uued on jäevad, nädalad, kuud.
Mida nad toovad - meist keegi ei tea
ja võib-olla, nii ongi hea.*

*Õnnitleme novembrikuu
juubilar ja sünnipäevalisi*

96. sünnipäeval
LUDMILLA PITKE Näpi

92. sünnipäeval
LAINE IDAVAIN Sõmeru
HELDILA KOLMRIST Näpi

88. sünnipäeval
VAIKE TÖNNISON Ussimäe

87. sünnipäeval
VELLO PÖDRA Sämi
HELLE VARIPUU Sõmeru

86. sünnipäeval
EVI MANDRE Taaravainu
TOOMAS RÄTSEP Näpi

85. sünnipäeval
KALJO RAJA Kaarli
VALDO RÄÄBIS Eesküla
LIIA NOORMETS Arkna
NIINA ŠTERN Ussimäe

83. sünnipäeval
MALL ROOSAAR Ubja
LIIA JÄRV Koovälja
MAIE KALDA Karunga
VILMA LIIMA Uhtna

82. sünnipäeval
HIIE PARV Lepna
EVI PEIL Ubja

81. sünnipäeval
MAIE ROHTLA Kohala

80. sünnipäeval
ENDEL BAUM Aresi
ELMU KRAUS Uhtna
VAIKE ARAK Kõrgemäe

75. sünnipäeval
ÕILME VUNDER Tõrma
ARVO TÄÄR Lepna
IGOR BORISIK Vaeküla
VAIKE SAA Andja
VIKTOR VIRKUNEN Vaeküla

70. sünnipäeval
JAANUS VAHEMETS Rägavere
IRA TŠUPINA Veltsi
RIINA MITT Päide
NATALJA SKITAJOVA Sõmeru
MAIRE KARINÕMM Sõmeru
ENE SOOSAAR Sõmeru
ROBERT KAPP Sõmeru

*Palju õnne ja
tere tulemast süa ilma!*

EMMA PÄIDE KÜLA
KARL-SEBASTIAN USSIMÄE KÜLA
ELLI PÄIDE KÜLA
LISANDRA USSIMÄE KÜLA
AMANDA KAARLI KÜLA

 

ADVENDIAJA ALGUS

Sõmerul 30.11.25

Koguneme **Sõmeru keskusehoone esisele platsile kell 16.00**,
et üheskoos süüdata esimene adventiküünal ja tuua
südamesse jõulurahu.

Laulame koos Kadrina segakooriga, naudime Tarva Tammede
tantsu, joome sooja teed ja sööme maitsvaid pannkooke.

TULE PERE, SÕPRADE JA NAABRITEGA — LAS ADVENDIAEG
ALGAB SOOJUSE, VALGUSE JA KOOSOLEMISEGA!

PIDU TOIMUB ÕUES!

